

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és
 ünnep utáni napok kivételével.

Beszerezés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállal kötelet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 19.

Panaszos hangok.

(K. Ö.) Azóta, hogy elhatározott dolog a német gabonavámok emelése, a merkantilizmus egyebet sem tesz, mint sir és panaszkodik. Van is oka rá. Mert ha Németország felemeli a gabonavámokat, mi is fel fogjuk emelni azokat. Ez pedig határozott szakitást jelent azzal az irányval, mely eddig mindenben az industrializmust táplálta.

A panaszos hangok természetesen abból indulnak ki, hogy a gabonavámok emelése megdrágítja a kenyeret. Ez pedig végzetes eszköz lehet a politika kezében, melytől annál inkább kell tartózkodnunk, mert a gabonavámok a mezőgazdaság helyzetén állandóan nem segítenek. A mezőgazdaság a magyar mezőgazdaságnak nem képezi alapját, ámbár nincs kétség benne, hogy a mezőgazdaság pusztulása nemzeti szerencsétlenséget jelentene. De különbséget kell tennünk — folytatják okoskodásukat a merkantilisták — a mezőgazdaság és a földbirtok tulajdonosa között. A mezőgazdaság nem pusztulhat el teljesen, de a mezőgazda igen, ha nem alkalmazkodik a viszonyokhoz, ha nincs a hivatás és tudás magaslátán, ha nem rendelkezik elég tőkével, vagy ha fényűzően él.

Hány és hány kereskedő és iparos pusztul évenként és senkinek sem jut eszébe, törvényhozási uton mentési akciót kezdeni. Még azzal is egyetértene, ha

az állam a gyengék védelmére siet, de ez a segélyakció ne sértse milliók életfeltételeit és ne birjon azzal a szociális hatással, a melyvel kétségkívül a gabonavámok emelése birna. Okos és előrelátó szociális politika arról köteles gondoskodni, hogy a kenyér, a hus, a lakás és föld olesó legyen.

Alig mulik nap, hogy ezeket és ezekhez hasonló panaszokat ne olvassunk a merkantilis sajtóban. Mit szólunk hozzá?

Hát igazság szerint semmit sem kellene szólni. Mert a mezőgazdaság éveken át panaszkodott és senki se hederített rá. Pedig volt oka a panaszra. Az iparnak és kereskedelemnek pedig eddig legalább még nincs oka panaszra. Ha rosszul folyik a sora, ezt kizárólag önmagának tulajdonítsa, mikor az igazság utjáról leterít és oly gazdasági életet folytatott, mely a fogyasztás kizsákmányolásával önmaga alatt vágta a fát. Az állam az ipar és kereskedelem érdekében többet igazán nem tehet. Ha a mezőgazdaság csak részben is hasonló védelemben részesült volna, soha sem jött volna abba a helyzetbe. Mert a világkonjunkturák dacára is számtalan eszköz áll rendelkezésre, mely a válság fokát enyhíteni képes.

Ami a merkantilisták azt a panaszt illeti, hogy a gabonavámok megdrágítják a kenyeret, ez már oly sokszor lett megczáfolva, hogy kár vele foglalkozni. A kenyér árát megdrágítja a molnár, a kereskedő és a pék. Ez egyszerű tapasztalati tény, melyhez abszolúte semmi köze a vámnak, mely ha emeli és amennyiben

emeli a gabona árát, annyiban fokozza a mezőgazdálkodással foglalkozók vevő erejét. Ha tehát az ipar némileg drágább munkabéreket lesz kénytelen fizetni, ennek bőséges kárpótlását megtalálja a nagy fogyasztó közönség megerősödött vétel erejében.

De feltéve, hogy a dolog csakugyan úgy van, hogy a gabonavámok emelése következtében emeljük a gazdák jövedelmét, mi ebben semmi igazságtalanságot sem látunk. Az ipar minden ágában — kivétel nélkül — áremelkedéssel állunk szemben. Nincs az az ipari cikk, melynek árát az utolsó évtized alatt 30—100%-kal ne emelték volna. Még hagyján, ha természetes áremeléssel volna dolgunk, de az a sok kartell, meg syndikátus, — no az talán nem drágítja meg az élelét?

A mezőgazda ép úgy megfizeti a megdrágult ipari cikkeket, mint más, azonkívül magasabb munkabéreket is fizet. Hogy meg ne feledkezzünk azokról a megnövekedett terhekről, melyeket a szociális törvényhozás rak a vállaira. Meltányos, hogy a nyerstermelés árai is növekedjenek. Az ingó vagyon 12—20 %-ot jövedelmez, a földbirtok ennek harmadát. Hol itt az arány?! Azonkívül a földbirtok, mint látható adóobjektum sok oly teherviselésnek van alávetve, mely alól az ingó vagyon egyszerűen kibújik.

Ipar és kereskedelem ne panaszkodjanak, hanem azon legyenek, hogy a mezőgazdaság boldogulhasson, mert ez saját boldogulásuk létfeltétele.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Megfeszített igazságok.

Irta és felolvasta a nagyváradai Kath. Kőr márczius 17-én tartott bójti felolvasásán: Pálffy Bela.

(Vége.)

Sokáig szoritotta karunkat a bilincs és mikor lehullott végre, mindent le akartunk rombolni, mi arra emlékeztet, hogy teljesen szabad és gyors legyen a haladás, elmaradt hazánkban.

Kimondtuk a vallás egyenlőséget, teljesen szabaddá tettük a sajtót, eltöröltük a czéheket s helyette a szabad versenyt léptettük. Eltöröltünk minden tekintélyt akár ezer éves hazafiságon állott, mint főnemesi családunknál, akár az állással járt mint a királynál vagy a papnál.

Igen! Atyáink ifju kora a szabad haladásért való küzdelemben telt el. De én kérdelem Önöket ér-e annyit amit e küzdelem árán kapunk, mint amennyit feláldoztunk érte, vagy egyáltalában azt kaptuk-e amiért küzdöttünk?

Tekintélyt nem ismer ma a világ, de kolompus után fut mint a birkanyáj s míg a tekintély vezette, a kolompus hajtja a tömeget s míg a tekintély felsőbb eredete s ősi hazafias multjára hivatkozva állt a nép élére, addig a kolompus hallgat multjáról, csak a jövő délibábjára mutatva agitál és előre is terrorizálja a tömeget. A szabad verseny czimén a nagy töke

s annak karteljei kerültek a czéhek helyébe, szellemi téren pedig a stréberség foglalta el a magasabb helyeket. Ebben az új átalakulásban, mintegy a jelen igazolásaként folyton csak a guny és leszólás nyelvén beszélnek ősnemes főúri családjainkról.

Szabad-e ez? Jóra vezet-e ez?

Hát nem tudnák már, hogy a magyarok története, ezeknek az ősmagyar családoknak történetéből áll s históriánk okmányait az ő családi levéltáraik őrzik?

Aki gyalázza ősi nemes családjainkat, aki sarat vág ezekhez a családi okmányokhoz, az a magyar történelmet sározza be. Végig csorog az a sár nemzetünk történetén, mert a magyar nemzet története a magyar ősi családok történetéből van egybe fűzve, egy könyvbe szedve.

A felekezetek egyenlősége mi jót hozott. Először azt mondták ez eszme harcosai, hogy minden vallás egyformán jó, később azt, hogy mindenik egyformán rossz. És ez utóbbi gondolat áthatotta közintézményeinket, a törvénykezést, a sajtót s az irodalmat és a nép lelke megrendül e viszásságban, hiszen midőn családi szentélyében atyái Istenét imádta őseitől örökölt szent képei előtt keresett vigaszt lelkének e nyomoruságos viszonyok között, kint az utcán és mindenütt legszentebb érzelmeinek, hitének gunyját hallja. Haladás ez?

Az ősök legyalázása kozmopolitizmust szül, a hit kigunyolása a hitetlenség erkölcszetelenségeit. Helyes ez?

Ah! nem ezért küzdöttek atyáink, az önzés fertőztette meg ideáljait s hozott áldás helyett rombolást.

De ne higgye senki, hogy e hazában más haladás lehetséges, mint amely őseink nyomdokán halad és keresztény alapon épül.

Még meg vannak népünk között az elbarapult fészületek, miket apjuktól örökölték, meg vannak az imakönyvek, melyke anyjuk sirta könnyeit, midőn gyermekei boldogságáért imádkozott, meg vannak a régi szentképek, melyek apáról fiura szálltak, ősök hiján családi kép gyanánt s még nem korhadt ki a temetők keresztje, melynek árnyában, a feltámadás hite alatt nyugosznak az ősök.

Nem! Amig össze nem török azokat a megbarnult kereszteteket, míg ki nem tépik minden lapját az imakönyveknek, míg el nem pusztítják a szentek nemzedékről nemzedékre át örökölt képeit, míg szét nem hányják a sirok keresztjét, míg meg nem semmisítik a multat, addig nem lehet más alapja haladásunknak mint keresztény, s míg a szívünket ki nem veszik, addig nem lesz kozmopolita hanem őseink szellemében magyar.

Mikor kozmopolita és hitetlen irányba vezetik az ország ügyeit ne higgye senki, hogy a boldogság felé megyünk s a jövő alapját rakjuk le.

Kálvária készül így, melyen keresztre feszítik nemzeti multunkat és jövő haladásunkat.

És most hozzátok szólok hazám ifjusága

A kereszt-ügy az egyetemen.

Az egyetem kapui zárva vannak és az egyetemi kör helyiségei is üresek. Bókay orvoskari dékán tegnap maga elé ezította Benárd Ákos orvostanhallgatót és kijelentette neki, hogy elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot. Ha megnevezi azonban azokat az ifjakat, akik a kereszt kifüggetését inscenálták, akkor ők Benárdot enyhébben fogják megbüntetni. Az egyetemi ifjak keresztény pártjainak végrehajtó bizottsága Bókay tanár e kijelentése fölött még tegnap este tanácskozott. Miután ők már előzőleg úgy állapodtak meg, hogy ha közülök valamelyiknek baja esnék, azzal mindannyian szolidaritást vállalnak, mindegyikük személyesen fog jelentkezni az egyetemi tanács előtt. Ezzel az elhatározással természetesen elejét veszik a rendőri nyomozásnak, a melyre az egyetemi tanács még tegnap fölkerlte Rudnay Béla főkapitányt.

A hármasszövetség.

A hivatalos czáfolgatásokkal ellentétben minden jel arra mutat, hogy *Olaszország* legközelebb kiválik a hármasszövetségből. A német lapok *Bülow* szepitgetései dacára is számolnak e tényre és utalnak arra, hogy Németország és Ausztriai-Magyarországnak közgazdasági érdekei annyira ellentétben állanak *Olaszországgal*, hogy mindkét félre nézve előnyös kereskedelmi szerződések megkötése alig lehetséges. A német agráriusok az olasz termékek kiszorítását, míg az osztrák és magyar bortermelők az olasz kedvezményes borvámok eltörlését követelik. Egy előkelő római lap e tárgyról czikkezve megjegyzi, hogy most már nem állhat meg Bismarcknak az a mondása, hogy a politikának semmi köze a közgazdasághoz. Jelenleg politikai szövetség vámháborúval nem képzelhető. Ezért már olasz kormánykörökben is kezdenek megbarátkozni a hármasszövetség fölbontásának eszméjével.

Uj néppárti tag.

Förster Ottó képviselő, hajdan kormánypárti, aztán — a választások közeledtével — disszidens volt, most pedig, mikor a választások egész közel vannak, egyszerre jobbnak látta a néppártba belépni. Ez is egy jel a jövőre nézve; a néppárt kerületet hódított választás nélkül. A mit nem is nehéz elhinnünk, ha meg gondoljuk, hogy Förster kerülete az erősen néppárti Vasme gyében van. S Vasme gyét eddig Széll Kálmán-megyének is nevezték . . .

Protestáns jajveszékélés.

Köztudomásu dolog, hogy a protestáns vallásban mindenütt a disszoluáció jelei mutatkoznak. Mégis meglepő dolog, hogy most már magát a kálvinista Rómát — Debreczent is e felett halljuk keseregni. A *»Debreczeni Protestáns Lap«*-ban, mely a tiszántúli kálvinizmus hivatalos lapja, ezeket olvassuk: »Látva az áttértek és kitértek szegényteljes statisztikáját s azt a veszedelmet, mely a debreczeni egyházat évről-évre mindjobban fenyegeti, háborgó búslálásunkban tollat ragadunk — — — A kath. egyház nagy és körültekintő politikával nyomul előtérbe s nem kerüli ki figyeimét a legesekeiyebb mozzanat sem. Ime egy pár példa: Hajdánában, még nem nagyon régen is a katholicus templomtól a piacra kivezető utca neve: »Teleki«-utca volt; ma ez is »Szent Anna«-utca. Az utcák új elnevezése alkalmával perczen mult, hogy Miklós-utca »Szent Miklós«-utczává nem lett, éppen akkor, midőn a »Kálvintér« elnevezés megbukott. Volt nekünk ott a régi Szent Anna-utca közepén egy leányiskolánk. Ma már nincs. Elment onnan a zsidó templom is s helyét elfoglalta a »Szvetics-intézet« s könnyen érthető, hogy több Szent Anna-utczán lakó szüle ebbe a pápista intézetbe küldi leánygyermekét. Most már a városnak ez a része igazán »szent város« Csekélységeknek tüntetik fel sokak előtt, pedig nem az, mert mindennek titkos czélja az.

hogy Debreczenről az ő puritán jelleg letöröltessék.

Szóval a protestánsokat nagyon bántja, hogy nemcsak a vidéken, hanem még az ő fészkekben is veszítik a tért. Hiába, a protestánsizmus a politikai támogatástól eltekintve gyenge, üresen hagyja a lelket, azért nem tud versenyezni a katholicizmussal, főleg olyan apostoli pasztoráció mellett, mint a milyen most Debreczenben van.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 19.

Elnök Perczel Dezső 10 órakor nyitja meg az ülést.

A ház elfogadja a költségvetésről szóló törvényjavaslatot harmadszori felolvasásban.

Kvótabizottság.

A kvótabizottság kiküldésének indítványánál

Thaly Kálmán kijelenti, hogy miután a kvóta-törvényjavaslat felfogásával ellenkezik, nem járulhat hozzá a miniszterelnök indítványához.

Ugron Gábor: Miután ez az intézkedés nem felel meg Magyarország alkotmányos törvényeinek, ehhez hozzá nem járulhat.

Nem járul hozzá az 1867. 12. törvény-cikk értelmében sem, mert ennek intézkedéseit nem érvényesítik.

A 12. törvény-cikk alapján egy felelős miniszterium alatt álló parlament választja a kvótabizottságot. Ausztriában ilyen nincs, mert ott a többség árverés szerűen lett összetobozva, az felelős miniszterium, csak nem alkotmányos uton tudnak kormányozni.

Törvényeink szerint mi Ausztriával ez idő szerint alkotmányosan nem érintkezhetünk, mert Ausztriának alkotmánya nincs. A törvény fő alapja a teljes alkotmány kelleke. Ausztriában sem alkotmány, sem a parlamentnek felelős miniszteriuma nincs s így mi velük, mint nemzet nemzettel, szabad népek szabad népekkel, nem tárgyalhatunk.

Ausztriának sem képviselője, sem kormánya, sem ügykezelése nem alkotmányos, így a vele való tárgyalást nem tartja helyesnek, sem alkotmányosnak.

Nem járulhat hozzá az indítványhoz. (Hosszas éljenzés balról.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Nagy különbséget lát Thaly Kálmán és Ugron felszólalása között. S e két ellentétet akarja szembeállítani. Thaly törvényesnek tartja az indítványt, míg Ugron nem tartja annak. Ugron azt mondta, hogy Ausztriában nincs alkotmányos parlament és kormány.

Szólo konstatálja, hogy Ausztriában az ottani alkotmányoknak megfelelő miniszteriuma van. Ausztriát ily erősen támadni téves felfogás lehet, de szólo azt hiszi, ha viszont Ausztriában így nyilatkoznának a magyar országgyűlésről ő protestálna az ellen. Ausztriában a parlament alkotmányos módon lett megalakítva s a kormány teljes felelősséggel tartozik a parlamentnek. 1867-ben ép oly alkotmánya volt Ausztriának miut ma, s ha akkor tárgyaltak vele a magyar kiküldöttek, úgy most sem látja azt lehetetlennek.

Kéri az indítványt elfogadni. (Helyeslés jobbról)

Fichler Győző: A miniszterelnök ur classifikálni akarja a parlament mai hangját, melylyel az osztrák parlamentet illetik. Hát szólo azt hiszi, hogy egy magyar miniszterelnöknek ehhez joga nincs. A miniszterelnök jó kedvű lehet ma, mert hisz ez által az ország megint óriási mértékben meg lesz terhelve s így az ő politikájának meg fog felelni. Ausztriában nemcsak hogy alkotmány nincs, de ott a családok korszaka divik. Egyszer ütök a cseheket, másszor a fejüket verik be a németeknek.

Micsoda ideál tölti be a ti sziveteket? Micsoda nagy eszme harcossai vagytok ti?

Én nem tudok megfelelni reá, s ne is várjuk tőlük se; hallgatásuk elég felelet. De eszembe jut egy hír, mely a napokban szált szét a hirlapok szárnyán:

— Az érettségit tett ifjuság, mely az egyetemre készül, ligát kötött, országos akciót indít, hogy . . . kölcsönösen segítsék egymást irodához, vagy magán órákhoz.

Ime ideál helyett a kenyér gondja ifjainkon.

És ezt a keserves helyzetet ismerik a szülők is, és már jó előre úgy nevelik fiaikat, hogy semmi felesleges teher; elvek, ideális hajlandóságok, ne akadályozzák majd előhaladásukban s az ifjuság is megalkuszik helyzetével s fő gondja előre haladni, feljebb jutni, ha emelt fővel nem, hát csúszva.

El szürkült a világ s e szürkességben ne keressünk ideálokat s a jövőre kiható küzdelmeket.

Nos! tudják mondani ugy-é, hogy ember ne hajtsa meg a térdét soha, hanem emberi méltóságának tudata tartsa felemelve fejét, de mivé lesz ez a mondás az életben?

Csúszás az ember előtt, megtagadott hódolat Istennel szemben.

Ez töltse hát be ifjaink ifjuságát. Így érjenek férfivá lelkesedés és nemes küzdelem nélkül?

Nem ezt érdemlik ifjaink, nem nyugodhatnak az üres életmódba.

Eszmét az ifjuságnak, és idálokat!

És ezekért ne is menjünk messze.

Amiért őseink küzdöttek, amit megfirtöztött az élet salakja, amit keresztre feszített az

emberek önzése, én le veszem Kálváriájukról a nagy igazságokat.

Haza szeretet szent eszméje!

Van-é még élet benned.

Hová tegyem e súlyos szenvedőt?

Sziveikre fektetem. Zárják be lelkükbe érzelmükbe s azok melegtől nyerjen új erőt, új életet.

Keresztény és nemzeti haladás! Feltámasztható vagy-é? Apák — anyák, kik hallják szavam, fogadják el ismerősként, ápolják szemük fényeként. Nem idegen gondolatról van szó. Hiszen a magyar régi kor összes fennmaradt emléke alig áll egyébből, mint templomok, kereszték, értékes imakönyvek és szent tárgyak gyűjteményéből, mint ezredéves kiállításunkon látták. Nem én őseink kívánják a szent jelvényeket, nemzeti és keresztény haladásunk ősi zálogait.

Emberi méltóság! Vissza tudsz-é jutni trónodra. Ifjuságunklálj testőrségként körül s ha át melegít fensége tudni fogsz meghajolni az Isten előtt és megállani az emberekkel szemben.

Félre a szomorú kálváriákkal. Ne legyenek továbbra is gyászos mutatói eltévedt harcainknak, hanem indítsuk a köveket igazi utjukra, hogy egyik a másikhoz tapadva az igazság erejével, újra tovább épüljön a szent hegy, a boldogság hegye, melynek csúcsa az égig érjen, az ég felé mutasson s csúcsáról az Ur keresztje ragyogjon glóriát a munkára.

Legyen minden nagy jelszó azzá a mi volt.

Pusztuljon el utjából az érdek, s támadjon fel a jobb jövő záloga a tiszta — ideál.

Endrey Gyula: A végén minket csapnak be.

Pichler Győző: Nagyon furcsának és szokatlannak tartja szóló, hogy egy magyar miniszterelnök állásának súlybavetését védje meg Auszriát. Nem gondolja szóló, hogy hasonló *Körber*, Ausztria miniszterelnöke legyen. Miért nem tiltakozott a miniszterelnök 5 év előtt már Ausztria rendszere ellen, hisz az ottani parlamentizmus botrány nélkül nem is képzelhető. S vajjon nekünk nincs-e jogunk törödni Ausztria ügyével? Hisz közös vagyunk velük s érdekelnek talán közös ügyeink tárgyalásánál. A miniszterelnök 20 évi képviselőkódése alatt birt elég potenciát de csak most tör ki az belőle. S itt nem potenciáról, de a potenciának megnyilvánulásáról van szó. (Derűtség.)

Nem járul hozzá az indítványhoz. Helyesítés balról.

Ugron Gábor szavait magyarázza. A miniszterelnök jól sejtette, hogy szóló első beszédjében többet is mondhatott volna. A törvény előírja, ha e két kiküldött bizottság így megegyezni nem tud, mindegyik küldöttség saját parlamentjének kell, hogy jelentést tegyen s ennek előterjesztése után dönt ő Felsége.

S azt láttuk, hogy ez nem történt meg, mert a király sohasem kapta meg a parlament előterjesztését. A király önhatalmúlag állapította meg a kvótákat, nem egy, de közvetve több évre is, úgy itt, mint Horvátországban.

Évente ilyenformán milliókat adnak ki, melyről a magyar parlament mit sem tud s melyet a ház nem hagyott jóvá. Azt hiszi szóló, ilyen eszközökkel nem lehet alkotmányos érületet fenntartani. Ez megöli minden alkotmányos érzésnek. (Éljenzés a baloldalon.)

Szell Kálmán kijelenti, hogy a kifogásolt hangját Ugronnak csak az összevásárolt parlamentre értette. (Ugy van! Zaj. Elnök csenget.)

Fichler Győző: Természetes, hogy összedik őket.

Szell Kálmán: Azt hiszi, joga van arra, hogy megvédje Ausztria belügyeit, s hiszi, hogy az osztrákok is így tennének. Szólónak joga lehetett volna a múlt évben tiltakozni itt a házban Ausztria ellen használt kifejezések ellen.

Polónyi Géza: Akkor az elnök rendre utasította volna.

Szell Kálmán: De nem tettem, ne prókátoroskodjon a képviselő ur. Kötelessége megvédeni Ausztria belügyeit. Ő jelét adta már, hogy nem szokott kitérni Ugron egy kérdése elől sem. (Ugy van!)

A kvóta tárgyalásokat ma egyöntetűnek látja, mert meg van a kellő garancia arra, hogy ezek a közös tanácskozások eredményre fognak vezetni.

A kvóta döntése ma teljesen törvényes alapon áll.

Kéri elfogadni.

Polónyi Géza: Kötelességének tartja ehhez a vitához hozzászólni. Rá akar mutatni arra, hogy mily módon akarja a miniszterelnök a 67. 12 t.-cikket kijátszani.

Nem volt helyes az indítvány megtevése s ez ellenkezik az alapszabályokkal is.

Állítja, hogy a kvótabizottság kiküldése nem is azzal a czéllal történt, hogy a 67. évi 12. t.-cikknek érvényt szerezzenek, de tisztán azért, hogy az önkényes királyi döntésnek a törvényes színezetet megadja.

S mikor ily erősen támadnak egy rendszert, elvárna azt, hogy a 67-es alapon álló képviselők védelmére kelnének annak a rendszernek.

Nagyon fontos kérdés, hogy ő Felsége a két parlament alapján döntson a kvóta jogában. Mert ez egy nagyon fontos alkotmányos kérdés. A felség csak egy évre dönthet. A miniszterelnök kifejti, hogy évről évre újra dönthet.

Hát az alkotmány ily kijátszása a miniszterelnök szerint helyes. Pedig ez a legnagyobb alkotmányos sértés.

Ha tehát áll az, úgy az fog bekövetkezni, hogy az osztrák parlament, mely hi-

vatva van a 14. §-t sanctionálni, úgy Ausztria egyszerűen kinevezhetne egy új Reichsrathot, mely aztán kiküldené a kvóta kiküldöt- teket.

A mióta a király döntött a kvóta ügyében, az az időszak hézagot képez alkotmányos életünkben. S ma, mikor már évek óta Ausztriában királyi döntés állapította meg a kvótát, ott a kiküldendő bizottságnak már szabad köre nem lesz, mert mindig befolyásolhatják a királyi döntéseket. Alkotmányunk ilyen kijátszását szóló elítéli s ahhoz hozzá nem járul.

S különösen akkor, mikor ebből mi csak kárt fogunk szenvedni.

Ugy látszik szóló előtt, hogy az inkompatibilitás kérdése nagyon elfoglalja a kormány- párt embereit, hogy ez a nagyon fontos köz- gazdasági kérdés elkerüli a figyelmüket.

A mióta a kvótát felemelték közgazda- ságunk óriási mértékben visszafejlődött s vi- szont Ausztria emelkedett a mi hátrá- nyunkra.

Szóló úgy veszi észre, hogy Magyaror- szágból az igazságot már meg sem szabad mondani, mert hisz a miniszterelnök kifogá- solta Ugron osztrák bírálatát. Hisz mi tulaj- donképpen 34-es kvóta arányban, csak egy egyszerű rongya vagyunk Ausztriának. Mert hisz ez oly durva meggyalázása Magyar- országnak, melyet meg nem tűrne még egy teljesen elnyomott ország sem. (Élénk helyes- lés balról.)

Szívesen meghozza az ország azt az ál- dozatot, hogy saját nemzetiségi hadserege legyen. (Ugy van!)

Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (El- jenzés.)

Szell Kálmán: Nagyon sajeálatra méltó- nak tartja, hogy oda át sem akadnak olyan emberek melyek a magyar érdekeket meg- védjék. (Taps a jobb és szélsőbalon.)

Azt kívánna maga is, hogy mint szabad magyar nemzet, szabad Ausztriával egyez- hetne.

Konstatálja, hogy az ellenzék bírálatá- nélkül minden közjogi alapot s ez a bírálat na- gyon is elfogult, nagyon is magántermészeti.

Szóló változatlan meggyőződéssel bíral meg mindent s bírálatában sohasem téveszti szem elől az ország érdekeit.

S álláspontját fenntartani neki joga van oly annyira, a mennyire joga van az ellenzék- nek bírálnia.

Polónyi ama fejtegetésére és erős kriti- kájára melyben alkotmányos hézagot lát a kvótadöntésben, ebben szóló alkotmányhézagot nem lát, mert ezt sankcionálta a kvóta dön- tés rendelete, mert ez nem a 14. § alapján, de 67-es decemberi osztrák törvény alapján történt.

A királyi döntéshez senkinek semmi szava nem lehet, mert ez törvényes és törvényen alapuló, kéri a törvényjavaslatot elfogadni.

Elnök kérdi a ház hozzá járul-e a minisz- terelnök indítványához. A Ház többsége hozzá járul.

Szünet után.

Adria szerződés.

Heltai Ferencz előadó hosszasan ösmer- teti az Adria szerződését, bemutatja annak elő- nyeit és elfogadásra ajánlja.

Lévai Lajos: Foglalkozik hazánk rossz közgazdasági helyzetével. Statisztikai adatokat olvas fel növekedő kivándorlásunkról, melynek okát keresi s orvoslását czélozza. Látja, hogy úgy mezőgazdaságunk, iparunk, kereskedelmünk pang, jóllehet a kereskedelmi miniszter min- dent meg tesz e téren, de máig eredményt nagyon keveset tudott elérni. A kereskedelmet kell emelni, hogy a kivándorlást megaka- dályozzuk.

Gróf Zichy Aladár: Beszéljen a beván- dorlásról!

Lévai Lajos: Arról a képviselő ur fog be- szélni. Kimutatja mennyi hajózási jegyet fo- gyasztottak csak az utolsó évben is.

Szükségesnek, fontosnak tartja az Adria szerződését.

Az Adria tárgyalását holnap folytatják.

Dr. Grósz Albert.

— márcz. 19.

A nagyváradi társadalom egy köztisztélet- ben és szeretetben álló puritán jellemű ősz tagja, dr. **Grósz Albert**, tegnap este 10 órakor jobbútra szenderült.

Lesújtólag hatott a váratlan csapás nem- csak a családra, de városunk egész társadal- mára, s minden egyes emberére. Tegnap még életvidoran, az ő úde aranyos kedélyével kö- zöttünk volt, s ma már csak a hullájára bo- rulhatnak hozzátartozói. Ma reggel terjedt el futó tűzként a hír, hogy dr. **Grósz Albertet** agyszélhűdés érte s hiába való volt a gondos orvosi segély, hozzátartozói önfeláldozó ápolása, — nem lehetett megmenteni. Este tíz órakor beállott a halál.

A halottas ágyánál áll a megtört hitvese, leánya **Szunyogh Lórándné** és fia dr. **Grósz Emil**, ki a hír hallatára, ma utazott haza Buda- pestről.

Az eihunyt öreg urat tegnap még igen sokan látták. Kint sétált az utcán, megláto- gatta a paczienseit sőt este még a kaszinóba is felment. Ma reggel érte az agyszélhűdés, mely állapotát már koránál fogva is remény telenné tette.

Mint orvos, mint ember és mint hazafi, egyáltalán kiváló tulajdonokkal rendelkezt s kivívta embertársai becsülését s a korona el- ismerését. Ő Felsége ugyanis, nemrég *magyar nemességgel* ajándékozta meg érdemei elisme- réseül.

A nagy időket átélte kiváló férfit, az or- vosi kar nestorának váratlanul bekövetkezett súlyos betegségéről már a tegnap reggeli órák- ban elterjedt a városban a hír s azt a legna- gyobb részvétellel fogadták. Hétfőn este 8 óra előtt tért lakására az öreg ur s még élénken beszélgetett nejevel. Később hirtelen rosszul lett s agyszélhűdés érte. Még az éj folyamán a beteg ágyához siettek leánya: **Szunyogh Ló- rándné** urnő, férjével és gyermekeivel s az or- vosi-kar több tagja, akik konstantálták a baj veszélyes voltát. Tegnap egész nap nem nyerte vissza eszméletét a derék aggastyán. A nap folyamán több ízben megjelentek a súlyos beteg ágyánál dr. **Konrád Márk**, dr. **Baróthy Ákos**, dr. **Popovits György**, dr. **Fráter Imre**, dr. **Mayer László**, dr. **Berkovits Miklós**, dr. **Nemes Aron**, dr. **Schiff Ernő**, dr. **Fisch Áron** stb.

Családja és az orvosok buzgó odaadással, nagy gondnal ápolták a nagy beteget.

Életrajzi adataiból a következőket közöl- hetjük:

Dr. **Grósz Albert** jelenleg 82 éves volt. Szül. Nagyváradon s a családban hagyományos orvosi pályára lépett. Unoka bátyjának már ekkor szemgyógyintézete volt azon épületben, amely- ben az Erzsébet leány-árvaház van jelenleg. Dr. **Grósz Albert** orvosi tanulmányait Bécsben és más külföldi orvosegyetemen sajátította el s különösen mint szemorvos, nagy képzettséget sajátított el. A szabadságharcz kitérésakor haza- fias lelkesedéssel sietett a honvéd táborba s mint főorvos részt vett több ütközetben. Kossuth *»Pesti Hirlap«*-ja is elismeréssel emlékezett meg a magyar hadseregnek kifejtett buzgalmaért, odaadásáért róla. — A szabadságharcz után telepedett le Nagyváradon s alapította a Fő- utcán, saját házában a nagybátyja által fenntartott szemkórház helyett a megyeszerte ismert szemgyógyintézetet. — Tevékeny részt vett a különféle jótékony és emberbaráti intézmények létesítése és fenntartása körül. Így egyik alapítója volt a nagyváradi, közel félszázad óta fennálló bölcsőde egyletnek. Mint orvos, igen sok jóté-

kony intézményt szolgált nagy tudományával. Családi élete boldog volt; három gyermekéből még kettő van életben: *Jenny*, aki *Szunyogh* Lóránd anyakönyvi felügyelő neje és *Emil*, aki a budapesti orvosegyetemnek a szemgyógyászat rendkívüli tanára s máris országos hírre tett szert szaktudományával. — Az orvos-egyletnek tiszteletbeli elnöke, a városi közegészségügyi szakbizottságnak és a honvéd-egyletnek elnöke volt, haláláig. — Körülbelül egy évtizeddel ezelőtt ünnepelte orvosi működésének félszázados fordulóját s ez alkalmából király ő Felsége nemességel, a bécsi orvosegyetem pedig orvos-tudori diszoklevéllel tüntette ki. — Nagyváradi város törvényhatóságának évtizedek óta tagja s a kir. törvényszéknek orvosa volt.

A Színészegyesület közgyűlése.

Az Országos Színészegyesület tegnap délelőtt kezdte meg előreláthatólag több napra terjedő XXXI-ik évi rendes közgyűlését, melyen az ország valamennyi szintársulata küldöttek által képviselve volt. A közgyűlés lefolyása a következő:

Ditrői Mór, az igazgató-tanács elnöke üdvözlö a színészet küldötteit s midőn őket összehívtára és munkára buzdítja, felkéri Bokody Antalt, a közgyűlés lepidősebb tagját a kor-elnökségre.

Bokody korelnök üdvözölve a megjelent küldötteket, elrendeli az igazoló bizottság megválasztását, mely a következőképen alakult meg: az I. bizottság: Árkosi Vilmos, Barta István, Balla Kálmán; a II. bizottság: Hetényi Elemér, Hidvégi Ernő, Kada Elek; a III. bizottság: Thury Elemér, Pintér Imre és Polgár Károly.

Az igazolás befejeztetvén, a választásokat ejtették meg; elnök lett egyhangú felkiáltással Ditrői Mór, alelnökök: Kada Elek és Feld Zsigmond; jegyzők: Odri Árpád és Hetényi Elemér.

Ditrői elfoglalván az elnöki széket, indítványozza, hogy névnapja alkalmából keresse fel a közgyűlés Rikány Józsefet, mint a magyar színészet jövőjét és fejezze ki előtte jókívánatait. A közgyűlés az indítványhoz lelkesedéssel hozzájárult, valamint ahhoz is, hogy a közelmúltban elhunyt Erkel Sándor és Káldy Gyula emlékét jegyzőkönyvben örökítsék meg.

Napirend előtt felszólalt Réthy L. Pál és kijelentette, hogy Virágvasárnapról kezdve a színészek fele szerződés nélkül áll és nincs is kilátás arra, hogy szerződést kapjanak. Kérdi, hogy a színészetet komolyan fenyegető válság elhárítására mit szándékozik tenni az egyesület.

Elnök kijelenti, hogy a kérdés komoly és az egyesület mindent el fog követni a súlyos állapotok megoldására.

Ezután Janovics Jenő dr., a kolozsvári nemzeti színház igazgatója szólalt fel. A magyar színészet — ugymond — igen válságos helyzet előtt áll. A 30 magyar nyelvű társulattal szemben 10—12 idegen nyelvű társulat áll. Kolozsvárott oláh nyelvű nemzeti színházat akarnak felállítani. Hivatkozik a pozsonyi német nyelvű színházra és indítványozza, hogy esedezék a közgyűlés a belügyminiszterhez, hogy egyszer s mindenkorra vonja meg az idegen nyelvű társulatok engedélyezését a magyar színészet területéről.

Márkus József szólalt fel erre és botrányos leleplezéseket közölt a pozsonyi kétnyelvű színház igazgatójáról, mire óriási lelkesedéssel, többek hozzájárulása után elhatározták, hogy feliratilag és szóval is megkérk a belügyminisztert az iránt, hogy a tarthatlan állapotokon segítsen.

Az arany ember.

Személyek:

Egy színházbarát.
Egy tanár.
Egy orvos.
Egy kritikus.

Történik: tegnap, a színház előtt.

A színházbarát. Határozottan szép műsora van ennek a Somogyinak. Igazán élvezet színházba járni.

A tanár. Például ma éppen nekem való darabot adnak: *Medeát*. Gyönyörű klasszikus darab.

Az orvos. Dehogy adják *Medeát!* Szarvasi berekedt, mint egy délafrikai angol ágyu; a *Három testőrt* fogják előadni újra.

A kritikus. Lehet; de a közönség nem nézi meg még egyszer. Különben úgy tudom, *A csárda virágát* adják.

A színházbarát. Bocsnát, itt egy tegnapi szinlap, az alján tessék elolvasni: holnap, márcz. 19-én *Medea*.

A tanár (diadalmasan). No hát itt egy mai szinlap, nézze meg: ma, márcz. 19-én *A szabin nők elrablása*. Ezt is megnézem, ez is tanárról szól.

Az orvos (még diadalmasabban). Tanár ur, ön ismét szórakozott. Itt egy újabb szinlap, ma, márcz. 19-én *A csárda virága*.

A kritikus (lesajnálóan). Doktor ur is a XIX. században jár még. Ime a legújabb szinlap: ma, márcz. 19-én *Az arany ember*, játszik benne *Somogyi Károly* — szegény!

(Általános megdöbbenés).

Az orvos. Melyiket adják hát elő a négy darab közül?

A színházbarát. Négy? Talán öt darab is?

A tanár. Talán *A szabin nők elrablását*; abban Balázs Olgának van igen szép énekes szerepe.

Az orvos. Dehogy! Balázs Olga az Arany emberben énekel, mikor a zöld békát megfoghatja vele Somogyi Károly . . .

A kritikus. Somogyi Károly? Talán gázi fejében ad zöld békákat?

A színházbarát. A csárda virágát kell előadni, átalakítva a Bodega virágává, ezimszerepben Nyáiraival. Abban pedig igen szép naiva-szerepe van Erdei Bertának.

A tanár. A primadonnának?

A kritikus. Uram, ön konfúzióban van; fogalma sincs a színházról.

Az orvos. Hallja maga skribler, bennünket ne sértessen! Ha én azt mondom, hogy a Szabin nőket adják a szimszerepben Pintérral . . .

A színházbarát. Akkor Pintér biztosan az Arany emberben játszik!

A tanár. Micsoda szórakozottság! Pintérnek a Medeában van nagy énekes szerepe, Dankó nótáit énekl benne Ballánéval.

Az orvos. Hazudik! Itt a szinlap, a vak is látja, hogy Medea van kítűzve!

A tanár. Vakok és szórakozottak! Délben ragasztották ki a Szabin nők elrablását!

A kritikus. Este pedig az Arany embert, Somogyi Károlyval — szegényvel!

Az orvos. Nem ig . . .

A tanár. Aljas hazu . . .

A színházbarát. Befogja a szá . . .

A kritikus. Veszekedő szipir . . .

A tanár. Ha az esernyőmet otthon nem felejtettem volna . . .

A színházbarát. Pusztuljon, a ki a botomat nem akarja megismerni!

Az orvos. Mérget! Mérget ide!

A kritikus. Tollat! Kutanyelvet! Kritikát! (Verekedés).

Másnap megjelenik a színházi jelentés:

Az arany ember. Fényes sikere volt tegnap Somogyi Károly igazgatónak az Arany emberben. Miután az egész társulat berekedt, ő játszotta végig az egész darabot. Bámulatos volt mint Timán, félelmes mint Krisztyán, impozáns mint Athalia és elragadóan bájos mint Noémi. A közönség valóságos verekedéssel törte magát a jegyek után; a harcból egy tanárt, egy orvost, egy színházbarátot és egy kritikust életveszélyesen megsérülve szállítottak a kórházba. Ott is deliriumban egyre Somogyi Károlyt emlegették, az igazi arany-társulat boldog igazgatóját!

Tekintve a színház vezetésében jelenleg uralgó szellemet, nagyon valószínű, hogy ez a szin-

lap átalakulás ma ismétlődni fog, miért is indítványozzuk, kereszteljük el a színházat — *Fregoli-Színházzá*.

Adolár.

UJDONSAGOK.

A Kath. Kör böjti felolvasásai.

Az eddig is nagy sikereket elért böjti felolvasások befejezője a következő vasárnap, *márczius 24-én* lesz, szintén a kör termeiben. A műsor szintén oly magas és érdekes színvonalon áll, mint az eddigiek:

1. *Improperium expectavit cor meum.* Négy szólamra írta dr. *Szemelthy Géza*, éneklük a róm. kath. tanítónőképzede növendékei.
2. A legszöntebb korona. Irta és felolvassa dr. *Némelthy Gyula*.

3. Oh Jézus, Jézus! Régi magyar nagyböjti ének, *Beleznay Antal* és *Moyzes Miklós* összhangosítása szerint előadják a róm. kath. tanítónőképzede növendékei.

Valószínű, hogy a kör termei most is szüknek bizonyulnak a közönség befogadására és az utolsó ünnepélyen is oly diszes és intelligens közönség lesz jelen mint a vasárnapin, amelyen megjelentek a tegnapi már közlöttéken kívül: dr. Bulyovszky Józsefné, Grunwald Henrikné, dr. Bulyovszky József polgármester, Novotny Alfonz, dr. Schweiger Ede, és még azért most is stb., mert több százra menő társaságról lehetetlen a jelen voltak névsorát pontosan összeállítani.

A mai meggyegülés.

— A tárgysorozat érdekesebb pontjai. —

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága ma, szerdán délelőtt kezdi meg tavaszi közgyűlését.

Ezuttal aligha lesznek a bizottság tagjai valami tömegesen jelen, mivel kiválóbb fontosságú, a megye beléletére nagyobb jelentőségű ügy alig kerül tárgyalásra. Választás megéppenséggel nem lesz, csupán néhány bizottsági tagságra.

A tárgysorozat azonban 231 ügyet ölel fel s bár ezek egy tekintélyes része községi számadás, mégis két napot igénybe vesz a közgyűlés.

A tárgysorozatból közöljük a következő fontosabb ügyeket:

Alispán időszaki jelentése.
Bíráló választmány jelentése.
Bíráló választmány 2 tagjának megválasztása.

Mezőgazdasági bizottsági tagok választása.
Számonkérőszék jelentése.

Állandó választmány a vármegyei házi pénztár 1900 évi számadása tárgyában.

Keresk. miniszter a múlt évi 30.000 korona közuti segély tárgyában.

Küldöttségi jelentés a tordai járási székhelynek Nagy-bajomba való áthelyezése tárgyában.

A vasárnapok megünneplése és a nagyváradi ev. ref. tanítónő képzede segélyezése tárgyában.

A belényesi kórház felépítése tárgyában.
Pável Mihály nagyváradi g. kath. püspök átirata a belényesi kórház felépítéséhez való hozzájárulásról.

A belényesi kórház felépítéséhez szükséges telkek megvétele.

Bars megye átirata a mesterséges borok tilalmazása tárgyában.

Heves megye a hazai ipar pártolása tárgyában.

Közig. biz. a kórházi csatorna kiépítése tárgyában.

Temesvári hadt. sparanocsok a Körözskaszárnya bérlete tárgyában.

Nagyvárad ker. és iparkamara a belényesi takarékpénztár zálogházi ügyében.

A cséffai épület után követelt terv készítés díj kiutalása tárgyában.

Kulturmérnöki hivatal a cséffai épületnél szükséges alagsóvezetés tárgyában.

Alispáni előterjesztés a vicinális utak ségélyezése tárgyában.

A fürdőkhöz vezető utra szállított 240 garmada kavicsról.

Az ülnöki állások betöltése tárgyában.

Megyei központi kezelő személyzet 15 százalékos drágasági pótlék iránt.

Kórházi algondnok és irnok hasontárgyú kérvénye.

Megyei irnokok kérvénye lakbér felemelés iránt.

Megyei hajduk kérvénye 15 százalékos drágasági pótlék iránt.

Nagyvárad kereskedelmi iskola segély iránt.

Biharmegyei tanítók egylete czimer használati engedély iránt.

Budapesti bölcsészettan hallgatók segély iránt.

Budapesti biharmegyei kör hason ügyében.

TAJÉKOZTATO.

Márcz. 20. A Biharmegyei és nagyvárad Nőegylet választmányi ülése d. u. 4 órakor az árvaházban.

Márcz. 20. Megyeiülés d. e. 9 órakor.

Márcz. 20. A Biharmegyei Gazd. Egyesület közgyűlése.

Márcz. 22., 23., 26 és 27. Fősorozás a tüzoltó őrtanyán.

Márcz. 23. Felolvasás a v. velencei Népkörben este 8 órakor.

Márcz. 24. Böjti felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor

Márcz. 24. A hegyközség tavaszi közgyűlése.

* **Dr. Gedeon László utóda.** Ő Felsőge az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Gedeon László elhunyt folytán megürült korona-ügyész helyettesi állásra dr. Baumgarten Izidor igazságügyminiszteri osztálytanácsost nevezte ki.

* **A német császár a vizsgálóbíró előtt.** Kevés bírónak lehetett még dolga olyan nagyállású személyiséggel, mint a berlini bünygyi vizsgálóbírónak. Tudósítónk távirata szerint ugyanis a vizsgálóbíró tegnap megjelent a császári kastélyban és kihallgatta Vilmos császárt a brémai merénylet ügyében. A császár állapotáról egyébként a mai orvosi jelentés így szól: A seb hegedése már majdnem teljes. A daganat az arcz jobbfelén kisebb, de még nem szűnt meg. A császár általános állapota jó.

* **Adófizetés az ebek után.** A rendőrkapitányi hivatal a következő hirdetményt bocsátotta ki: Felhívtnak az ebtartó gazdák, hogy jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 nap alatt az ebadót a városi pénztárnál annál bizonyosabban fizessék be mivel ellenkező esetben a megállapított adó kétszeres esetleg háromszoros illetékében fognak marasztaltatni. Nagyvárad, 1901. márczius hó 18-án Gerő Ármin, r. főkapitány.

* **Felakasztotta magát.** Sándor György nagyvárad cipész, jó munkás hírében állott, azonban különösen az utóbbi időben az ivásnak adta magát s ebből kifolyólag nagyfokú idegesség bántotta. Tegnapelőtt este összeütközése volt az anyósával, amely után bement a lakásába. Tegnap reggel egy posta szolga kereste s mikor be akart hozzá menni, az ajtót csak nagyobb erővel tudta benyomni. Rémülve vette észre, hogy az ajtó kilincsen függő ült helyzetben Sándor György. Azonnal értesítették a rendőrséget, de mire levágták, már meg volt halva. Dr. Mayer László városi kerületi orvos konstatálta a halált.

* **Magyar név.** Krausz Albert nagybajomi lakos az ő, valamint kiskoru József, Irén, Andor és Imre gyermekei vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel »Szekeres«-re, kiskoru Weisz Irén, Weisz Ilona és Weisz Erzsébet nagyvárad illetőségű ugyanittani lakosok pedig »Várnai«-ra változtatták.

* **Gyászrovat.** Tegnap délelőtt nagy részvét mellett ment végbe az oly korán elhunyt dr. Kazay Kálmáné urnó temetése, a melyen városunk előkelősége nagy számmal volt jelen; ott voltak: dr. Bulyovszky József polgármester Komlóssy József, dr. Baróthy Ákos, Glac Antal, dr. Wimmer Julián, Kiss Elek, az orvosi kar számos tagja s nagy számú előkelő hölgy közönség. A koporsó felett Csák Máté ev. ref. lelkes megható imát mondott. A díszes érczkoporsót szebbnél-szebb koszorúk fedték. A háznál tartott ima után kivonult a gyászmenet az olaszii temetőbe, hogy örök nyugalomra helyezték a tragikus véget ért ifjú nő hült tetemeit. A koszorúk szalagjának feliratai a következők voltak:

Isten veled, áldodj szepet és édeset.
Édes kis anyuskánk vigyázz reánk — Ila, Dinczi, Kuli, Maczu.

Forrón szeretett leányának és testvérnek — Apa és Sándor.

Az én drága Ilonkának — Róza.

A mi édes és felejtethetlen Ilonkának — Sándor és Erzsi.

Szeretett keresztlányomnak — Szintainé.
Szeretete jeléül — Nagybátyja és Nagynéje.

Mély tisztelettel — Dr. Szabó György.

Utolsó üdvözlétül — Borza bácsi és Giza.

Tisztelete jeléül — Horváth Géza és neje.

Öszinte részvétél — Ferencsik Ödön és neje.

Utolsó üdvözlétül — Török László és neje,

Isten veled kis Ilonkám — Csákné.

Igaz részvétél — Olasz Elemér és neje.

Utolsó üdvözlétül — Tolnay-család.

Bura testvérek és zenekara — Öszinte részvéte jeléül.

Néhai öz. Gyagyovszky Jánosné hült tetemeit szintén tegnap délután helyezték örök nyugalomra. A temetésen igen sokan voltak jelen az elhunyt derék matróna ösmerősei és tisztelői közül. A gyászszertartást Dencs János tb. kanonok, esperes plebános végezte. A koszorú kocsit elborították a szép koszorúk, melyek feliratai a következők voltak:

Isten veled drága jó anyánk — Bánatos gyermekeid.

Szeretett felejtethetlen drága jó anyánknak — Gizella és Misa.

A legjobb anyának — Károly és Vilma.

Édes jó anyánknak — Jani és Jolán.

A drága jó nagymamának — kis unokái.

Felejtethetlen nővérenek — öz. Hann Lajosné.

Szeretet nagynénines — Fey Rezső és családja.

Szeretet anyánknak — Lajos és Irma.

Unokái — Gizella, Irma és Jani.

Mindkét díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyvárad temetkezési intézete rendezte.

* **Halál a korcsmában.** Erdei Andrásné, született Farkas Róza csavargónő, ki ismert alakja volt a nagyvárad rendőrségnek, tegnap este bement Fáni-féle nagypiacztéri korcsmába. A korcsmáros magára hagyta s úgy 10—11 óra tájban ismét vissza jött. Kereste Farkas Rózát, de nem találta. Végre aztán rá akadt az asztal alatt. Azt hitte részeg s költögetni kezdte s akkor vette észre, hogy a szerencsétlen kiszenvedett. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek s a hullát beszállították a bonczházba.

* **A búr sorsjáték.** Rochefortnak már jelzett terveiről és akciójáról a következő részleteket jelentik Hágából: Rochefort két társa kíséretében ideérkezett és ott nagyszámú közönség előtt felolvasást tartott, melyben részletesen körvonalozta a búrok érdekében megindítandó akciót. Mindenekelőtt egy 25 millió sorsjáték rendeztetnék, a mely pénzen 8000 ember volna toborozható a búrok segítségére. Az egész világ sajtója föl fog szólítani, hogy ezt a sorsjátékot előmozdítsa és arról ingyen díshimnuszokat zenjen. A főnyeremény 1 millió frank volna, azonkívül 200,000 és 100,000 frank nyeremények is volnának. A huzás nem Franciaországban történnék, mert az ottani törvények ezt nem engedik.

* **Beleesett a vársánczba.** Hegyesi Erzsébet tegnapelőtt kissé felöntött a garatra. Véletlenül betévedt a várba s elkezdett a sánczok tetején barangolni. Nem ismerte a járást s belebukott a sánczárókba. Ugy találta meg éjjel a katonai őrzőjárat eszméletlen állapotban. Beszállították azonnal a biharmegyei közkórházba, hol csak jelentéktelen surlódásokat konstatáltak. Pár nap mulva teljesen felgyógyultan hagyhatja el a kórházat.

EGYESÜLETEK

Az Erzsébet bölcsőde-egyesület közgyűlése.

Tegnap délelőtt tartotta az Erzsébet bölcsőde-egyesület az »Immaculata« intézetben évi közgyűlést.

Jelen voltak: Öz. Des Echerolles Kruspér Sándorné, öz. Grunwaldné, dr. Bozóky Alajosné védhölgyek, Sr. Ladisla, Sr. Casimira irg. nővérek, Palotay László elnök, Andrássy János praelatus, Fetszer Antal apátkanonok, Gabrielly Lajos, dr. Vuicskics Gyula, dr. Baróthy Ákos, dr. Szemethy Géza, Halász Gyula.

A gyűlést Palotay elnök megnyitván, kegyelettel emlékezik meg elődjéről dr. Nogáll püspökről, majd kiemelt a bölcsődét vezető irg. nővérek érdemeit és önfeláldozó buzgalmát.

Fetszer Antal apátkanonok előterjeszti az évi jelentést, a mely szerint az »Immaculata« intézet kisedővő intézetében volt 34.608 ápolási nap, ételmezésre 4560. — A bölcsődében 2984 ápolási és 2984 ételmezési nap. — A szent Vincze-intézet bölcsődéjében átlag naponként gondozást és ételmezést nyert 25—30 gyermek és így 9—10,000 ápolási nap. — Az óvodába járt a téli hónapokban 120—140, a nyáriakban 180—200 gyermek, így 43,000 48,000 gyermekápolási nap. Karácsonykor a bölcsődében 15, az óvodában 20 gyermek kapott ruhát és cipőt.

A jelentést helyeslőleg vette a közgyűlés tudomásul.

Ugyancsak Fetszer Antal apátkanonok, egyleti vagyondőr jelenti, hogy az egylet bevétele a múlt 1900-ik évben 6683 kor. és 12 fillért tett, a melyhez a kamatokon és tagdíjakon kívül járultak: Dr. Schlauch Lőrincz, Palotay László 200—200 koronával, Des Escherolles Kruspér Károly, nagyvárad takarékpénztár, Róth Mórné 100—100 koronával. Az egylet törzsvagyon a tesz 36055 frt. és 38 krt. A közgyűlés a pénztárnoknak és a számvizsgálóknak megadja a felmentést, nekik és a jótékony adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Uj tagoknak felvételnek: Dr. Steinberger Ferencz kanonok, dr. Szemethy Géza és dr. Lindenberger János.

Fetszer Antal apátkanonok előterjeszti, hogy a Csillagvároson emelendő bölcsődére a költségvetés keretében még nincs fedezet és így az egylet védhölgyeit adományok gyűjtésére kéri fel.

Nagy lelkesedéssel vette a közgyűlés tudomásul a jelenlévő Andrássy János praelatus, apátkanonok abbéli kijelentését, hogy a Csillagvároson emelendő óvodára 2000 koronát adományoz.

A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Az elnök dr. Vuicskics Gyula és dr. Szemethy Géza tagokat kéri fel a jegyzőkönyv hitelesítésére, mire a közgyűlés az elnök életetésével véget ért.

IRODALOM.

Prém József 100 aranya. Szégyen paragrafus ide, szégyen paragrafus oda, 100 arany csak 100 arany marad, ezt gondolhatta Prém József, mikor az Akadémia Teleki-díjának nyerteséül az 5 darabját jelölték ki még pedig a szégyen paragrafus alkalmazásával: annak hangsúlyozásával, hogy a darab nem ér semmit, de hát szerencsére a többi még annyit sem ér. Prém József annyira biztos volt a győzelemről, hogy ott volt az akadémiai ülésen is s rögtön jelentkezett is a 100 aranyért. Szokásos dolog.

A pályadíjat kifizetik s egy rossz drámáért kiadják. A rossz drámát rendesen Prém írja. S szó a mi szó, 100 aranyért csakugyan érdemes bármily rossz darabot írni. Prém Józsefnek ez az ötödik darabja, a mely szégyen paragrafussal kap 100 aranyat.

Ha Széchenyi szelleme meghallja, beh büszke lesz az 5 alkotására!

Igazságszolgáltatás.

Kettős gyilkosság öt forintért. Mult év tavaszán a szili-pusztán Kelemen Györgynét és leányát Zsófiát meggyilkolták. A két áldozat teste össze-vissza volt szurkálva, fejük teljesen szétverve. A gyilkos pár nap alatt kézrekerült. Egy véres öt forintos bankó volt az árulója, amivel váltót akart törleszteni a sarkadi takarékpénztárban. Balogh Béla volt a gyilkos és he is vallotta, hogy mi vitte erre a dolagra. Hallotta, hogy Kelemennének mindig akad a ládájában egy kis pénze. Azzal az ürüggyel lopózott hát be a szállásra, ahol a két asszony egyedül volt, hogy ráesteledett az utban, fogadják be éjszakára. A jószívű fehérnép még vacsorával is megkínálta a jövevényt. A vendéglátást aztán borzalmas módon hálálta meg Balogh. Mikor gyacutlan áldozatai eldudtak, fölkel és a magával hozott vas járomszöggel mindkettőt agyba-főbe verte, majd késel is összeszurkálta. Azután magával vitte a keresztgerendán levő bibliában talált pénzt, mert a ládát nem tudta kinyitni. A véres bankó nyomába vezette a csendőröket, akik előtt beismerő vallomást tett.

Az esküdtzéki tárgyaláson tagadott ugyan, de a tanúk rábizonyították és az esküdttek marasztaló verdiktet hoztak. A törvényték *élelfogytig való fegyházzal* sújtotta Baloghot, kinek az érdekében védője semmiségi panaszt jelentett be. Így került ma az ügy a Curia elé, mely azonban a *semmiségi panaszt* elutasította.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Nebántsvirág.
Csütörtök: Stuart Mária (Paulainé v. j.)
Péntek: Gésák (Miss Mary Halton föllépe.)
Szombat: Gésák (Miss Mary Halton föllépte.)

As arany ember. Csodás meglepetés-ként hatott tegnap az a hír, hogy a tegnapi kiragasztott három szinlap közül a negyedik lesz érvényes. Az arany embert adták, egy csomó beugrással. Magát a czimszerapet *Somogyi Károly* próbálta eljátszani; kevés volt nála a sikerhez az élet, a hév, az indulat. *Balazs Olga* azt a szerepet kapta meg *délben*, a melyben Paulaynének szép sikere volt s a melyet ő még nem játszott soha: Atháliát. Annál inkább elismerést érdemel a sikerült beugrásért. Jó volt *Könyves Jenő* is (Krisztyán) Balla

helyett. Persze, hogy azért egyik új szereplő sem tudta teljesen pótolni az első előadásban részt vettek. Nem lett volna okosabb dolog más darabot elővenni, pl. akár még a Három testőrt is megismételni?

A karmester jubileuma. A színháznál rendkívüli kelemetlenségnek okozója a hirtelen fordult időjárás, mely a társulat több tagját betegé tette, olyannyira, hogy a műsort kénytelen-kelletlen változtatnia kell az igazgatónak, minthogy a szereplők szinte egymásután jelennek be betegségüket. Mára tudvalevően a Kis alamuszi volt a repertoára tűzve Delin Henrik karmester jubileuma ötletéből. A kifizetett darabot azonban a fő női szerep személyesítőjének: *Orley Flórának* rakodtsége miatt le kellett vonni a műsorról s a Kis alamuszi helyett a *Nebántsvirág*, Henri bájos operettje kerül ma este színre jubileumi előadásul. A Nebántsvirág fő női szerepét Denise de Flavignit az igazgatóság fölkérésére *Lányi Edit* fogja játszani.

StuartMária. Csütörtökön klasszikus előadás lesz a színházban, Paulayné Adorján Berta vendégföllépésével Stuart Mária adják. A kiváló vendégművésznő a darab czimszerepét játssza, kivüle az egész drámai személyzet részt vesz az előadásban.

NYILTTÉR.*

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Szokoly urnak tegnap e helyen megjelent cikkére a következőkben válaszolok.

A nyiltteri nyilatkozatban hivatkozott, de ott nem közölt jegyzőkönyv a következő tartalmu:

Jegyzőkönyv: Felvétellett Nagyváradon, 1901. évi március hó 2-án. Dr. Mayer László és Szokoly Tamás urak között felmerült lovasias ügyben.

Jelen voltak alulírottak:

Dr. Popovits Miklós és Kérchy Péter urak, mint dr. Mayer László ur megbízottai, felük nevében Szokoly Tamás ur megbízottaitól elégtelt kérnek, azon sértésért, melyet Szokoly Tamás ur dr. Mayer László ur ellen elkövetett az által, hogy a folyó évi február hó 26-án délelőtt Gerő Armin tb. főkapitányhoz telefonon a következő valóságnak meg nem felelő jelentést tette: »Dr. Mayer László tiszti orvost éjjel Kulcsár Ferenczné súlyos beteghez hívták, ki azonban az orvosi segélyt azért, mert éjjel nem tartozik vele, megtagadta.«

Keledy József és dr. Wawrek Kálmán, mint Szokoly Tamás ur megbízottai, felük nevében kijelentik, hogy a fent szövegezett jelentést nem tette, azonban telefonon kérelemmel fordult Gerő Armin tb. rendőrkapitányhoz, hogy: »Saját hatáskörében intézkedjék, miszerint Kulcsár Ferenczné, helyesebben Józsefné tiszti orvosi segélyben részesíttessék.« Ezen kérelmével azonban dr. Mayer László urat, avagy a tiszti orvosok bármelyikét egyéni becsületében sérteni nem akarta.

Ezzel az ügyet maguk részéről befejezettek nyilvánítják, mert a további elégtételadásnak szükségét fenforogni nem látják, mivel sértés nem eszközölhetett és lovasias uton megtorlandó sértés fent nem forog.

Dr. Popovits Miklós és Kérchy Péter urak mint dr. Mayer László ur megbízottai a maguk részéről a Szokoly Tamás ur megbízottainak nyilatkozatát elégséges elégtételadásnak nem tekintik s el nem fogadják s miután felük nevében a Szokoly Tamás ur megbízottai a további mindennemű elégtételadást megtagadták, az ügyet felük részéről befejezettek nyilvánítják. Kmf.

Dr. Popovits Miklós s. k. Keledy József s. k. Kérchy Péter s. k. Dr. Wawrek Kálmán s. k.

Ebből a tiszta tényállást minden józan és lovasiasan gondolkozó ember kibonthatja.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Még csak azt jegyzem meg, a nyilatkozat azon részére, mintha én segédeim megnevezni ígértem volna s ezt 24 óra alatt nem tettem, hogy segédeim nem neveztem meg azért, mert említett időn belül levélileg megváltoztatott elhatározásom ellenfelem segédeivel közöltem, mit az ügynek velem szemben történt jegyzőkönyvi elintézése folytán meggondoltan határoztam el, mivel az ügyet már korábban fegyelmi megtorlásra is bízam.

Ezek teljes valódiságáért a felelősséget mindenkor és mindenkivel szemben kész vagyok elvállalni.

Kiváló tisztelettel
Dr. Mayer László.

Értesítjük az igen tisztelt építkező közönséget, hogy

gyárunk képviseletével és gyártmányaink kizárólagos elárúsításával

Rosenberg Izsó urat

biztuk meg, a kit bármely üzletnek megkötésére ezennel feljogosítunk.

Hódmező-Vásárhelyi
Társasági Tégla- és Cserépgyár
Engelthaller Kálmán és Társai.

TAVIRATOK.

Az autonomiai tárgyalások.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
A kath. autonomiai 27-es bizottság ma folytatta tárgyalását. A 10. szakasznál *Pasztély Jenő* dr. szólott először az Apponyi indítványa mellett, majd dr. *Hoványi Gyula* előadó javasolta, hogy fogadják el az Apponyi gróf indítványát. *Samassa* egri érsek hosszabb, szép beszédben hozzájárulását jelentette ki az Apponyi Albert gróf indítványához, a maga részéről azonban javasolta, hogy egy albizottság vegye fontolóra, vajjon a jogfentartó nyilatkozat a javaslatba fölvehető-e? — A vita befejeztetvén, a többség elfogadta az Apponyi indítványát. Egy hetes bizottságot küldtek ki, amelynek dr. *Hoványi Gyula* az előadója.

A kereszt az egyetemen.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
A keresztpárti ifjak ma elhatározták, hogy a minisztérium által jóváhagyott határozat ellen felségfolyamodvánnyal élnek. A protestáns ifjak között is körözték az aláírási ívet s nagy számmal irták alá azzal az indokolással, hogy a kereszt kitűzése nem sérelem, sőt helyeslik és kívánják azt. A zsidó nőhallgatók is kijelentették, hogy a kereszt kitűzése ellen semmi kifogásuk nincs.

Zavargások Péterváron.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Péterváron a zavargások forradalmi jelleget vettek. Négy száz diák és 370 diák kisasszonyt elfogtak a kozákok. Parancsnokukat kalapáccsal leütötték. Mindkét részről száz sebesülés történt. A tüntetők a templomba vonultak, hol énekelni is szivarozni kezdtek s mise közben az ablakokat bevették és lázító röpiratokat terjesztettek.

A kvóta bizottság.

Budapest, márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
A kvóta bizottságot holnap fogják megválasztani.

Összevesznek a koncezon.

Budapest, márcz. 19. (Saját tud. táv.)
Tiencsinből távirják, hogy egy kisebb Francia csapat bevonult az angolok által megszállt területre s ott azt kiáltották: »Le az angolokkal!« Egy angol századost ki akartak huzni a kosiból, de az angol katonák kiszabadították. Egy magasabb rangú tiszt aztán kiutasította a francziákat az angol területről. Waldersee-nek táviratilag tudomására hozták az esetet.

Megölte a férjét.

Holits, (Nyitramegye), márcz. 19. (Saj. tud. táv.)
Borzalmas eset tartja izgatottságban a községet. Egy itteni asszonyhoz este beszállt egy idegen utas s egy csomagot adott át megőrzés végett. Az asszony megnézte a csomagot s látta, hogy abban egy rakás ezres van. Éjjel, míg az idegen aludt, meggyilkolta azt s azután kihuzta az élettelen testet a kertbe, hogy elássa. A holdvilág rávetődött a halott arczára s a gyilkos asszony rémülten látta, hogy 10 év előtt Amerikába kivándorolt férjét gyilkolta meg. A férjgyilkos asszony jelentkezett a csendőrségnél.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Irtá: Adalbert Károly.

Némethől fordította: Lubinszky Anna.

53.

— Isten veled öregem. A blazirtságnak egyelőre vége!

— Szerencsés utat, te kedves öreg philister és köszönet az ujságért, örvendezett Cynár, ki tíz évvel ifjabbnak látszott mint előbb a parton. Bár csak holnap és látogatás ideje volna!

Ah! szegény Unica nem volt fiatal és szép midőn másnap ugyanazon időben mikor Cynár hajója vidáman tánczolt a habokon felé, nyugágán pihent. Türelmetlenség, nyugtalan-ság rajzolódott minden vonásán, egész valójában.

Megrántá a csengő zsinórját.

— Hanna, hol van a kisasszony? kiáltott rosszkedvűen a belépőre.

— Lement a kertbe méltóságos asszony. Azt hiszem az ének felhevíti, utána jól esik a friss levegő.

— Természetesen. Hogy én ez alatt órákig egyedül vagyok, az mindegy. Az estélyi öltözet rendben van-e?

— Egészen úgy, hogy a grófné parancsolta. Pompásan áll az ibolya színű köpeny a fehér selyem gáz ruhához az arany echarppal. De úgy látom, nem tetszik a kisasszonynak, hogy fényesebb mint Méltóságod toilletteje.

— Akarom, meg vannak okaim. Mondom neked Hanna, hogy te és Tom éppen úgy bánjatok a kisasszonynyal, mint velem. Másoknak barátomnak vagy rokonomnak mondjátok, hogy mint ilyet tiszteljétek!

— Grófné parancsa szerint, de — — —

— Semmi de! Én így akarom. Hisz te máskor értelmes vagy, mondá hirtelen; egészen más, felelte bizalmas és kissé titokzatos hanghordozással, csodálkozom öregem, hogy most nem vagy okosabb, nem látod be, mily jól

akarok a kisasszonynyal. Tudod, hogy bajommal nem leszek öreg, (Hanna volt az egyetlen, ki betegségéről tudott) egyenes örököseim nincsenek. Azon kívül egész bizalmasam közlöm veled, hogy Sibilla nagyapja titokzatos gentelmann volt s nincs bebizonyítva vajjon nem mint gróf vagy herceg született. Most nem lesz ellenedre unokáját, mint urhölgyet tekinteni. Nem le?

Hanna inkább csodálkozott, mit sem meggyőződött de mégis más véleménye volt a dologról s gondolkodott Unica titokzatos szavain. Sibilla iránt kezdettől fogva gyöngéd, majdnem anyai szeretettel viseltetett kijelenté Tomnak, hogy a grófné meg sem érdemli a kisasszonyt, mit ez semmi esetre sem helyeselt, urhölgy iránt ugyanis egy kutya vak tiszteletét érzé és mindig őrhelyén volt, ha azt megtámadták.

Mielőtt a komorna elhagyta a szobát, belépett Sibilla. Egy nyíl rózsát tartott kezében, melyet a grófnénak nyújtott, midőn lehajlott, kezét mecsókolni.

— Bocssáson meg kedves grófné, ha várokoztattam. Oly szép volt a kertben.

— Hisz itt vagy, minden jól van. De nem tudlak nélkülözni, nem oly hosszú időre. Ha egyedül vagyok borzasztóan képzelődöm, midőn a szobába lépsz, minden szép, fenséges sörvendek veled élvezni az életet. Igen illa, holnap megjelenésedre az olasz társaságban oly kíváncsi vagyok, mintha magam lennék először az udvarnál, s az özvegy Fior del Lago grófné büszke kastélyában, mivel egyszer sem találkoztunk, sem nála, sem nálunk; egész kíváncsiságomat felkelté.

(Folyt. köv.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 156.

Idénybér. 154 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1901. márcz. 20-án

Nebántsvirág.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

Denise de Flavigni — — — — — Lányi Edith
Fejedelemasszony — — — — — Benkó Jolán
Chateau Gibou gróf örnagy — — — — — Bognár János
Champlatreu Fernand, hadnagy — — — — — Deésy Alfréd
Loriot, őrmester — — — — — Szilágyi Dezső
Celestin, organista — — — — — Nyáray Antal
Igazgató — — — — — Fűredi József
Corinna, színésznő — — — — — Batizfalvi

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap csütörtökön, márcz. 21-én

Stuart Mária.

Szomorujáték.

KOZGAZDASAG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. márcz. hó 19-ik napján tartott vásárban eladott természetienyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 1:20—13.80. Kétszeres buza 13.20—12.80. Rozs 13.20—12.80. Arpa 12—11.60. Zab 12.80.—12.—Tengeri: 11.—10.60. Borsó 38.—. Lenese 42.—. Bab 16.40. Köleskása 25.—. Burgonya 5.40. 100 kiló lángliszt

25.—. zsemlyeliszt 24.50. fehérkenyér liszt 23.50, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 5.60, szalma 1.10 Szalonna 106.—, 6 kiló zsop-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.40, tölgyfa 5.80, cserfa 6.72, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84. Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kősz 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 66.—, uj bor 54.—, mész 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 22.—. köles 12.—. repce —.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 28, szalonna 1.28, sertéshus —.96, juh-hus 64, veres hagyma 16, fog-hagyma 44, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgundi —.—.

Marha ártáblázat 1901. márcz. hó 19-ről.
Egy pár első rendű jármás ökör 640—680, egy pár másodrendű jármás ökör 470—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 270—460, 1 drb fejős tehén 110—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 164—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 24—44, 1 drb. fél éves borju 32—50, 1 drb egy éves borju 48—76, két éves borju 68—160. 1 drb hizott sertés 84—154. 3 pár fél éves 28—34, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 60—150. 1 drb pás ló 140—220, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 gár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi márcz. hó 19-ről. Tiszta buza körülbelül 850 hltr, kétszeres buza 130 hltr, rozs 360 hltr, árpa 140 hkl. zab 180 hltr, tengeri 460 hltr, burgonya 600 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb, félhizott 250, sovány 130, süldő 680, malacz: 550, hizott marha 5, jármás ökör 230, fejős tehén 135, borju 131, bivaly —, juh és kecske 100, ló 335.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 19.

Osztrák hitei	703
Magyar hitel	717 50
Allamvasut	692
Rimamurányi	500 50
Magyar jelzálog	464
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, márcz. 19.

Buza októberre	7 75
Buza áprilisra	7 60
Tengeri	5 80
Rozs okt.	6 68
Zab ápr.	6 23
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márcz. 19-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118 25
Magyar koronajárdék	92 90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/10%	121
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2/10%	100 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92 25
Italmerési jog megváltási kötvény	99 20
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	98 50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	172 50
Tiszszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	145
Osztrák járadék papírban	98
Osztrák járadék ezüstben	97 90
Osztrák járadék aranyban	117 75
Osztrák korona járadék	97 35
Osztrák államsorsjegyek	141 50
Osztrák magyar bank részvény	16 75
Magyar hitelbank részvény	721 50
Osztrák hitelintézet részvény	688
Parisi vista	95 35
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19 08
Németbirodalmi márka	117 45
London vista	240 40
20 márkás arany	28 50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 >

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkesi hivatalok számára egyházhathóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok :

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér,
8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skuputi Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezércikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilionszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László
nyomda részvénytársaság

elvéllal és készít :

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben

a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetések,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

penz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, szinlapok,

egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek,

palaczkfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok,

valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkesi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok :

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.

2. Megtértek jegyzéke.

3. Hitehagyottak jegyzéke.

4. Elvált házások jegyzéke.

5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.

6. Vegyes házasságok jegyzéke.

7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.

8. Kimutatás a plebánia állapotáról.

9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri

10. Egybekeltek } papíron.

11. Meholtak }

12. Bevételi } számadás-ivek.

13. Kiadási }

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }

16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.

17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }

22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.

23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.